

aan : De commissie van de raad
van : Wethouder van Gestel
datum : 31 oktober 2023
cc :
onderwerp : Omgevingswet: adviesrecht raad, verplichte participatie en delegatie.

Inleiding

Op 4 september 2023 heeft de commissie ruimte in een oordeelsvormende vergadering het voorstel adviesrecht delegatie en verplichte participatie besproken. Met deze memo voldoen wij aan het voorstel van orde: het verzoek om een schriftelijke uitwerking van de nadere informatie van de VNG (notitie juli 2023), die bij het in procedure brengen van genoemd voorstel nog niet bekend was. In de bijlage bij deze memo treft u deze notitie aan.

De notitie “Nieuwe bevoegdheden bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteit en participatie” gaat in op de volgende onderwerpen:

1. Bindend adviesrecht raad;
2. Verplichte participatie;
3. Toepassing uitgebreide procedure door het college;
4. Participatie vereisten Omgevingswet;
5. Wetsvoorstel Versterking participatie op decentraal niveau.

Binnen de context van het voorliggend raadsvoorstel zijn de eerste twee onderwerpen van belang. Die hebben immers betrekking op de bevoegdheid van de raad i.v.m. de buitenplanse omgevingsplan activiteit. De drie andere onderwerpen zijn niet relevant voor voorliggend voorstel:

Onderwerp 3 ziet op een bevoegdheid die de wet toe kent aan het college. Onderwerpen 4 en 5 zien op de Motie Nooren betreffende participatie bij beleidsontwikkeling en een wetsvoorstel in voorbereiding met een nadere uitwerking van eisen op het gebied van participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van eigen overheidsbeleid.

Bindend adviesrecht raad

In de notitie van VNG is een voorbeeld opgenomen van activiteiten waarvoor de gemeenteraad adviesrecht kan vragen. Het betreft nadrukkelijk een voorbeeld: deze lijst van de VNG is niet bedoeld als geadviseerde lijst. De wetgever en VNG gaan er vanuit dat iedere gemeente een eigen lokale afweging maakt of de raad adviesrecht wenst en zo ja voor welke situaties. Voor de totstandkoming van de lijst is vooral van belang hoe ver de gemeente is met het opstellen van een visie en programma's en welke ervaringen de gemeente heeft met de Verklaring van geen bedenkingen onder huidig recht.

Gemeente Geldrop-Mierlo

De lijst die vervat is in bijlage 1 van het raadsvoorstel is gebaseerd op de huidige werkwijze waartoe de raad eerder heeft besloten en de stand van zaken in relatie tot visie en programma's. Een vertrekpunt zoals veel meer gemeentes hanteren. De lijst is concreet, helder en duidelijk.

Evaluerend kan deze worden bijgesteld; onder meer al naar gelang de ontwikkeling van de diverse gebieds- en themaprogramma's. Zie voor een verdere toelichting het raadsvoorstel en de presentatie van Mevr. T. van der Schoot.

Verplichte participatie

In de notitie van VNG is een voorbeeld opgenomen van activiteiten waarvoor de gemeenteraad participatie verplicht kan stellen. Het betreft nadrukkelijk een voorbeeld en geen advieslijst of een voorkeurslijst. Ook voor dit onderwerp is het uitgangspunt van de Omgevingswet, dat iedere gemeente zijn eigen lokale keuze maakt, passend bij de feitelijke en politieke situatie waarbij rekening wordt gehouden met het type ontwikkelingen in de gemeente.

Gemeente Geldrop-Mierlo

Voor de totstandkoming van de lijst in het raadsvoorstel is onder meer gekeken naar gemeentes van ongeveer gelijke omvang in de regio en ook elders in het land. Deze voorbeelden varieerden van: "Participatieplicht voor alle buitenplanse omgevingsplanactiviteiten" tot "Participatieplicht voor gelijke situaties als Lijst Bindend Adviesrecht raad".

De diverse voorbeelden zijn besproken en hieruit is een voorstel samengesteld met het oog op de voor Geldrop-Mierlo meest passende maat en schaal, mede gebaseerd op de inbreng door de raad tijdens de informatieavond van 5 juli 2022.

Ter informatie het volgende: de VNG heeft eveneens gemeentelijke voorbeelden geraadpleegd en is daarmee tot voorbeelden van activiteiten gekomen. Grosso modo kent voorliggend raadsvoorstel dezelfde onderwerpen, voorzien van een voor Geldrop-Mierlo passende utiwerking. Een voorbeeld wordt hier uitgelicht:

In voorliggend raadsvoorstel is de verplichte participatie voor een activiteit die afwijkt van de omgevingsvisie of een programma niet opgenomen. Activiteiten die afwijken van deze twee instrumenten zullen in principe immers al niet op medewerking van de gemeente kunnen rekenen. De verschillen met de andere voorbeelden betreffen detaillering aangaande lokale afwegingen, die geen aanleiding geven om het voorstel aan te passen.

Delegatie

Over delegatie bevat deze brochure geen informatie. Voor de totstandkoming van ingediend raadsvoorstel is gebruik gemaakt van voorbeelden van andere gemeenten, hiertoe wordt verwezen naar de toelichting in het raadsvoorstel.

Bijlage: Notitie VNG 'Nieuwe bevoegdheden bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteit en participatie'